

Naročnina doma na skil-pni naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo 6 Din., ali z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarom 8 Din. 50 para., letno 100 Din. Plačati se mora bar mesečno naprej. Štev. položnice 11806.

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

N. Majstrova ul. 3.

G. Milač Simon prof.

Vredništvo v D. Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Cena oglasov: pol strana 800 Din., pol strana 400 Din. i tak niže. „Poslano“ i med tekstom vsaka reč 2 Din. Mali Maribor

Namen Novin je: 1) z zagovorom Pravice tolažiti Srce Jezušovo, i 2) z čistimi dohodki podpirati siromake Sv. Ivan Bosko, pomagaj nam oba doseči!

Moja zahvala.

Proti mojemu želi i brez mojega znanja so moji prijatelje pod vodstvom preč. g. Jerič Ivana, dekana i g. Dr. Klar Franca, banovinskoga zdravnika pobirali pozdrave i izdali dnes tjeđen slavnostno številko Novin za moju 60 letnico. Za celo stvar sam zvedo te komaj, gda so že pozdravi prihajali i bile Novine v tiskarni naročene. Ka sam si znao drugo, kak pokleknoti pred oltar i prositi Jezuš

1. naj to celo delo služi samo Njemi na čast, jaz pa naj ostanem prikrit, i

2. naj te stopaj prijatelov, ki ga je vodila sama lübezen, poplača z velikov medsebojnov lübeznostjov na hasek sirotam.

Drugoga namena ne saru meo nikdar v svojem življenji, kak Boga odličiti po zveličanji duš i zatiranim, siromakom pomagati. Te dvoji namen mi je pa stopo celo živo pred dušo, gda sam zapüsto politično življenje kak poslanec i se podao v svojo samoto. Mislim, da nikoga ne razžalim, pač nikoga neščem razžaliti, če v tej zahvalnih vrsticaj nekaj odkrijem.

V svojem poslanskem življenji sam predostakrat proso lüblenoga Jezuš, naj me reši toga križa. Ne samo po želi, nego celo po zapovedi svoje višje oblasti sem prevzeo poslanstvo, ar je ona to za potrebno sodila. Sem bogao, a li želo nazaj v tih koticaj svoj, bliže k tabernakli. A Gospod me ne poslušno. Celo občüto sem vočümetanje v sre i svojem: trpeti si šteo dosta, pa se zdaj li bojiš trpljenja.

Leta 1929. meseca maja, gda sam že ne bio poslanec, sem vodo deputaciju v Beograd, v šteroj je bio tüdi zdajšnji poslanec g. Benko Jožef, g. Čeh Franc, trgovec i drugi gospodje. Namen deputacije je bio, da izprosi popolno gimnazijo za Soboto i da se zboljšajo gospodarske prilike v Slov. krajini. Zdrav sem prišo v Belgrad, zdrav legeo, a zajtra rano že sem se betežen, močno betežen zbüdo. Naglo me je zgrabila težka angina, štera je te brala svoje žrtve po Belgradi i me vrgla na tri tjeđne v sanatoriji Vračari v posteo. Že prvi den sem ne mogeo mešüvati i tri tjeđne me je klala lakota i žeja po oltari. Na Risale, gda je naša procesija hodila svojo romarsko pot pod vodstvom prijatelja i gorečega lübitela našega lüdstva, pokojnoga Baša Ivana na Brezjaj, sem prvič stopo znova pred oltar. V gorečo zahvali sem proso Jezuš: Ka pa zdaj? V srci začüjem glas: „Jesus et pauperes“, „Jezuš i njegov i siromaki“. Zarazmo sem te glas. Jezušovimi Srci na veselje, na tolažbo i njegovim siromakom na pomoč naj zravnam popolnoma svoje življenje i naj nemam drugoga namena. To naj delam. I to delam, pa drugo ne bom. Zato sem postavo na čelo naših listov te dvoji namen, zato nabiram za sirote, za te dvoji namen živem i bom tüdi vmro. Mala je hišica moje duše, v šteroj se naj vistiniti ti dvoji namen, mala bo tolažba, ki jo ponüdi Gospodovimi Srci, mala pomoč, ki jo dobijo siromaki. A Gospod tak žele od male moje kučice, več ne mi je zavüpa. Od velikih duševnih stavb več žele, a takša moja duša ne. Bodi njegova sveta vola. Glavno, če včinim tisto, ka on žele, razpokline mojih slabosti, šterih je vse puno, pa že zaceli krv, ki po drevi moje malenkosti curi doli. O ve je On tak preveč, preveč dober, neskončno smilen.

Ne zamerite mi, dragi naročniki i čtevci, da sem odkrio te svoje ne jakosti, nego slabosti i opomine na jakosti. Včino sem samo zato, naj

Siromaki, ne razmimo vas...

Te reči moremo nasloviti na tisti velki, jako velki tabor, šteroga bi radi do gologa slekli ništerni dobički vdani špekulantje pred nikelkimi leti.

Te reči moremo nasloviti na naše agrarne interesente, štere je samo boža milost i dobrot nikelko šolanah lüdi dij rešila od zagvišnoga gospodarškoga prepada.

Siromaki, ne razmimo vas, moramo praviti, kda mislimo na člane Agrarne zadrüge v Črensovcih, šteri so po prestaloj nevarnosti ognjeviti borci i s pesnicov mlatijo po srci, štero srce njim je rešilo tisti mali falček krüha, šteroga si dnes lejko privoščijo kak pridelek svoje zemle.

Samo slepi i zapelani ne vidijo, kaj bi bilo z vami siromaki, če bi meli po „prostovolnom odküpi“ agrarne zemle na grünt stabulerane dugé. Dobri kmetje ječijo pod bremeni dugov, mora jih rešiti zakon od zaščite kmeta. Kaj pa bi bilo z našimi siromaki, šteri so ne bili kmetje brez agrarne zemle in so ne kmetje dnes, da majo po dobroti naše države agrarno zemlo po najnižjoj ceni i po najbolje ugodnimi plačilnimi pogoji, ar so bogali i čakali na končni agrarni zakon, — pravim, kaj bi bilo z vami siromaki, če bi meli rešavati strašne dugé. Ar ne mislite, ka zakon od zaščite kmetov koga reši dugov. Dugé bodo mogli z interesi vred plačati vsi dužniki brez izjeme. Zato pa pravimo, samo slepi ne vidijo v punoj meri nesrečo, štera bi bila v domi vsakoga agrarnoga interesenta, šteri bi se pred končnim agrarnim zakonom zadužo.

Pa zakaj mlatijo ništerni slepi po tistom srci, štero se je nesebično potegüvalo za dobro siromakov?

Ar ne morejo včasi dobiti tistih 100, največ 200 dinarov, štere so plačali Agrarnoj zadrugi kak delež, ali zadrüžno samopomoč. Ar vörjejo skritim hujskačam, ka so prej njuvi penez i zgübleni... Ar ne vejo, ka jih zvün stiske ešče skriti neprijateo goni proti kasi agrarne zadrüge, tisti neprijateo, šteri trepeče — pred Agrarnov zadrugov, kda misli na to:

zadruga je rešila siromake velikih pijajc, lejko je pa reši tüdi malih, če spela svoj načrt, to je že napravi konzumno zadrugo za vse naše siromake.

Od te strani piha veter, samo to vsi ne vidijo, ne opazijo, zato bi radi

vidite i podpirate moj dober namen. Zvün teve dve reči: „Jezuš i siromaki“, ne poznam nikaj drugo i nikaj ne skritoga v meni. Na Sunci hodim, ki Je lübi, naj mi da roko i me podpira.

Moji prijatelje i poznanci, ki ste mi na poziv gg. Jeriča i dr. Klara poslali pozdrave, ste me podprli na toj mojoj poti. Bog vam naj bo plačnik! Iz globočine srca se Vam vsem zahvalim, ki ste v javnost spravili moju skromno 60 letnico, ki ste me pozdravili v slavnostnoj številki Novin i vsi vnogi tlsti, ki ste mi v posebnom pismi ali ovak poslali pozdrave i kiste se me v molitvaj spominali. Vsem prisrčni Bog plačaj. Posebno vroči Bog plačaj pa izrekam g. dekani Jeriči i g. dr. Klari za lübeznično prizadevanje, da bi me naš narod vido v starosti kak i vsem gospodom, ki so opisali moje življenje v Novinaj dnes tjeđen. Bogi bodi potoženo, nesam želo toga, ar nesam vreden toga. A da se je zgodilo, naj bo Srci Jezušovimi na tolažbo, njegovim duševnim i telovnim sirotam pa na pomoč po našoj velikoj medsebojnoj lübezni.

KLEKL JOŽEF, duhovnik, vrednik.

ništerni ne vütro, nego dnes povedali: Agrarna zadruga je bila, ali dnes je več nega.

Kelko deležov i samopomoči je bilo plačano Zadrugi, to zna vodstvo i lejko zve vsaka kotriga, če se potrüdi na občni zbor. Kak malo penez je bilo vplačanih, bi lejko napisali, pa ne napišemo, ar bi s tem škodili pošteni — siromakov. Vsi plačani dinarčki so vloženi v hranilnici. Zgübleno je teda ne nikaj, škoda bi pa bila, če narod slepo raznosi i razmeče tisto malenkost, štero ma Zadruga, ar lejko pridejo časi, kda bodo ti mali dinarčki prvi kamen v tistoj zgradbi, štera bo imela namen rešiti socialno pitanje v našoj krajini.

Priznati pa moramo, ka je vodila knjige Zadrüge preproste kmečka roka. Knjigovodstvo je ne takše, kakšega si lejko privošči z milioni založena velebanka. Pa mislimo, ka ne lepo spisane knjige, nego varno naložene penezze šče meti naš siromak in v tom pogledi smo lejko brez skrbi vsi, penezze agrarnih interesentov je ne vkrao i ne zapravo nišče. Da pa itak ne morete do njih, je vzrok v tom, ar hranilnice i posojilnice ne morejo vrñiti vloge, ne morejo terjati svoje dužnike — ne bogatine, nego siromake, kakši ste skoro vsi agrarni interesenti brez izjeme.

Samo to moramo ešče povedati, ka po našem najbolšem osvedočenji ne bo za večno tak, ka ne bi mogli priti lüdje do svojih prišparanih penez. Red v gospodarstvu more biti i tüdi bo. Kda pride te den, je vsaki siromak pali gospodar svoje maie šume, — nišče ne bode silo kak zdaj ne sili naše siromake, naj püstijo deleže pri Zadrugi, če sami neščejo. Ali dnes mlatiti po srci, štero je lübito i pomagalo i štero tüdi dnes lübi i pomaga — je slabost, več — je greh najhüjše vrste, je nezahvalnost.

Samo priporočamo: siromaki, ne obteršite se s tem grehom, ar nezahvalni nemajo i ne morejo meti prijatelje, ešče menje poštene vodite. Što za v Agrarnoj zadrugi vložene penezze trepeče, je spodoben malomi deteti, štero zato joče, ar de vütro pali sijalo vroče sunce. (Pa tej penez je komaj dobrih stojezer dinarov za več jezer kotrig. Vr.)

Kontler D. Julij
načelnik nadzorstva A. Z. v Črensovcih

Pozdrav z euharističnoga kongresa.

Buenos Aires, 14. X. 1934.

Prečastiti gospod urednik Marijinoğa lista i Novin!

Najprle kak bi Vam kaj drugo poročao, se Vam prav najlepše zahvalim za Vaš iskreni i genlivi lepi pozdrav, ki ste nam ga poslali vsem iz Slovenske krajine za Evharistični Kongres, šteri se je dnes izvršo v navzočnosti nad dva milijonskoga naroda.

Naš preč. gospod Kastelic, izseljeniški duhovnik v B. A., so obširnej opisali potek kongresa v listi „Dühovnoga življenja“ i so razposlali vsem za naslove znanim iz naše Slovenske krajine tü v Argentini, komi moremo biti posebno vsi zahvalni.

„Jaz sem Pot, Pravica i Življenje Jezuš naj žive!“

Jezuš v našem srci naj žive!

Jezuš je Pot, Pravica i Življenje!“

V njem i po Njem bodite pozdravljeni vsi bratje i sestre iz Slovenske krajine v Argentini.“

S temi lepimi rečmi ste nas pozdravili v te dalešnji svet v Argenti-

no. Te Vaše genlive reči so mogle napuniti naša srca v tujini. Zbüdile so nam puno veselja i genlivosti do lüboga Jezuš v Oltarskom svestvi, s šterim so nas blagoslovili veliki dühovni paster, Kristušov namestnik, papov legat, kardinal Pacelli i potom podelili papov blagoslov milijonskomi narodi.

Prečastiti! Vsi mi pa, ki smo se vdeležili več dni te lepe slave Kristuš, smo se spomnili tüdi z Vas. Dragi naš dühovni pastir Slovenske krajine, tam daleč v našoj domovini! Pri sv. meši, štero je darüvao dnes sam namestnik papov, smo prosili lüboga Jezuš, naj Vas blagoslovi za vsa Vaša dobra dela do nas v tujini, tam daleč v našoj domovini!

O Jezuš! K Tebi smo priromali na toj tujoj zemli. Okoli Tebe smo se zbrali milijoni! Prosimo Te dnes, blagoslovi nas, zjedini nas v sküпно vrsto v domovini! Prosimo Te, poslušni nas!

Posebi Te prosimo, o Jezuš, ki Te slavi dnes milijonski narod v Buenos Airesi, blagoslovi vsi dühovščini naše prelepe domovine, Slovenske krajine i blagoslovi vse naše domače, ki se nas spominajo!

Jezuš naj žive!

Jezuš v naši srcaj naj žive!

Živi naš Večni Krao, Jezuš Kristuš! — Te reči so se dnes jezerokrat ponavljale i stemi rečmi Vas vsi pozdravljamo!

Franc Ozmeč z Melinec,
Jožef Žlebič z Markovec.

Kak se je izvršo kongres, Vam bodo poslali gosp. Kastelic, izseljeniški duhovnik poročilo, ki bodo vse opisali v Düh. življenji.

Pozdrave z Evharističnoga kongresa Vam še pošilamo vsi podpisani:

Matjaš Kuzma z Melinec, Margita Kuzma z Melinec, Števan Majcen z Melinec, Lajoš i Marija Pücko z Bratonec, Ana Pücko z Bratonec, Ana Fujs z Izakovce, Ignac i Terezija Fujs z Izakovce, Marta Glavač z Beltinec, Marija Rittlop z G. Bistrice, Rudolf i Matilda Kreslin z G. Bistrice, Gomboc Štefan z Mačkovec, Gorza Mikloš z Dolencec, Lanščak Janoš z Dolencec, Ivančič Karol z Dolencec, Casar Karol z Markovec, Frumen Luis z Nuskovce, Fuis Ana z Čepinec, Žido Marija z Čepinec, Horvat Pali z Budinec, Talaber Štefan z Dolencec, Franc Gujtmn z Bogojine.

(Iz globočine srca se zahvalimo za srčne pozdrave. Vr.)

Razgled po katoličanskem sveti.

Ozdravljenje v Lurdi. Upravičto zdravniškoga zavoda v Lurdi je objavo, da je čüdežnim potom ozdravela gdč. Elizabeta Frateur iz Courtrai. Elizabeta je iz krščanske družine. Oča njoj je profesor na vseučilišči v Belgiji. Od sedmih bratov, so 4 dühovniki, 3 so pa v semenišči, kak kandidati dühovniškoga stana. Elizabeta je bila zdrava. Naednok je občütila bolečine v hrbtenjači. Hrbtenjača se njoj je začnola krčiti. Nazadnje se je odločila po priporočili oče, da izroči svoj beteg Lurdskoj Materi Božoj. Prvle kak je šla v Lurd, so jo pregledali zdravniki i ugetovili beteg v hrbtenjači i oslabenje dolnjega tela. Pripelala se je v Lurd ležečki, tam se je okopala i bila pri sv. meši. Molila je za svoje brate, a za sebe samo te, gda se je zmisllila na očine reči, da naj moli za sebe. Po sv. prečiščavanji se je počütila bole i tüdi z kotrigami je lahko gibala. Opazila je, ka jo nikaj več ne boli, kak malo prvle. Popaščila se je v zdravniški urad, pregledali so jo i spoznali, ka je popolnoma zdrava. Betežnica je bila tüdi letos v Lurdi i konstatirali so, da je betežnica povsem zdrava.

Kanada: Novi dühovniki. Meseca oktobra je podelo kardinal-nad-

püšpek 46-im bogoslovcom sveti red. V bogoslovji je 165 študentov i to 46 v prvom, 36 v drugom, 61 v tretjem i 62 v štrtom letniku. V malom semenišči jih je prek 1000 z 104 duhovniki.

Newyork: Verska manifestacija. Newyorški püšpek je pozvao svoje vernike, da javno izpovejo svojo vero i da pošlejo Sv. Oči edno poslanico i ga prosijo za blagoslov. Zavolo toga se je v začetki novembra zbralo prek 130 jezer katoličanov mesta Newyorka, šteri so se spovedali i prečistili pa podpisali na javnom spravišči poslanico vernosti Sv. Oči.

Spreobrnjenje generala. V Noj Škotskoj (Kanada) so nedavno pokopali na sveštñji način brigadnoga generala Teodora Bingham, šteri je s protestantizma prestopo v katoličansko vero. Za svoje spreobrnjenje se je pripravljao 12 let. Ves te čas je meo v ednoj od svojih sob kapelico i knjižnico, gde so bila vsa bogoslovna dela. Letos njemi je sam pomožni püšpek podelo svestvo sv. po-trdjenja.

NEDELA.

Ali si Ti, šteri more priti, ali naj dru-goga čakamo? Povejt ti Ivani, ka vidite: slepi spregledüjejo, mrtvi se obüjajo, sirmakom se evangeliom oznanjavle. Alleluja!

V. Rosite, nehesa, od zgora i oblaki dezüjite Pravičnoga.

O. Odpri se zemla i rodi Zveličara. M o i m o. Zbüdi, Gospod, naša srca, ka pripravimo pot tvojemi edinorojenemi Sini, do bomo mogli po njegovom prihodi z očišćenimi srci tebi služiti. Ki s teboj živi i kralüje Bog na vse veke.

O. Amen.

Drüga nedela v Adventi.

Evangelium sv. Mataja XI.

Vu onom vremeni: Gda bi Ivan čüo vu vozi dela Kristušova, poslaviš dva z svoji Vučnikov, pravo je njemi: Ti si te pridoci, ai drugoga čakamo? I odgovoreči Jezuš veli njima: Idoča nazvestita Ivani, štera sta čüla, i vidila. Slepi vidijo, plantavi hodijo, gobavci se očišćavajo, gluhi čüjejo, mrtvi gori stanüjejo, nevolnim se Evangeliom nazvišćava. I blažen je, ki se ne spaci v meni. Gda bi pa njidva odišla, začao je Jezuš praviti vnožini od Ivana: ka ste vö šli vu püstino gledat? jeli trst od vötra gibajočo? ali ka ste vö šli gledat? človeka v mehkom gvanti oblečeno-ga? ovo, ki se z mehkim gvantom obla-ćijo, vu kraleski hižaj so. Ali ka ste vö šli gledat? Proroka? ešće velim vam, i več od Proroka. Ar je te, od šteroga je pisano: ovo jas pošilam Angela mojega pred licom tvojim, šteri pripravi pot tvoj pred teboj.

*

Advent.

Advent je tü! Gospod pride!

Advent! Znabiti se ešće spomniš na svoja detinska leta, gda si z materjov hodo v cerkev. Kmica je ešće bila, od vseh krajov so šli lüdje, ništerni z lampicami v rokaj, po snegi i mrazi v cerkev k zorjenici. I gda so v cervki zabučale orgle: „Vi oblaki ga rosite!“ ali je ne te zdrgetalo celo tvoje telo: advent je tü, Božič je že ne deleč!?

Advent je sveti čas, čas pričaukvanja, čas milosti. Kak pun je krivice, trpljenja i hrepenjenja.

Ka je advent? Advent je latin-ska reč i pomeni prihod. Što pa te pride? Odrješiteo, Jezuš Kristuš pride na te svet. Mamo pa trojni Kristušov prihod.

Prvi prihod je bio pred 1900 leti, te gda je prišeo Kristuš kak člo-vik na svet. Prišeo je v siromašćini i slabosti. Na te prihod nas spomina cerkev ob Božiči, gda nas vodi k ja-slicam v Betlehem.

Drügi prihod bo na sodni den. Te pride Kristuš v moči i lepoti kak Sodnik i Krao.

Tretji prihod? Med tema dvema prihodoma pa pride Gospod večkrat k nam; pa ne kak siromaško dete, tüdi ne kak oster sodnik, liki čisto tiho i nevidno pride v srce vsa-koga človeka, šteri njemi je odpre. To je prihod Gospoda v milosti. Kak se pa moremo mi pripravlati na Gospo-da? Trije voditeli nas sprevajajo v adventi i nas vćijo, ka moremo de-lati.

Prorok Izaijaš nam polaga v srce hrepenjenje neodrešenoga lüd-

Poslano.*)

V nebo kričeća krivica.

Dužen sam 400 Din g. Vodivšek Jožefi, paziteli sobočke temlice na arendi, od slednjega meseca, kak sam se odselo. Ponüdo sam blago, štero odavam, da lejko doj nosi za arendo.

On je s tistoga stanovanja, kje sam jez stanüvao, odnesao k sebi na svoje stanovanje na nedovoljen način, paket, zadružno blago, moje lastnino v vrednosti prek 700 Din. pa tisto pri sebi držao pa na vnože moje prošnje meni ne šteo nazaj dati.

On mene toži. Poziva ne sam dobo, razprave na sodišči tüdi nej bilo, štero bi si pa želo. Pošlejo mi plačilno povelje. Zatem pride rubit. Potistom pa odavat. Vzemejo si orožniško pomoč, cenilca, küpca, g. Vo-divšek i žena. Jaz kak kršćanski mo-žki, ki verjem v pravičnost Vsemo-gočega, — pravim — da to ja ne mo-goče, ka bi meni odavali zato, ar na-vzočiva sta meni ednok telko dužniva, kak jaz njima. Pa je mogoče. Začno. Tišlar nestrokovnjak v železnimi cenilci novi alfa brzoparilni 160 lit. koteo, še ne nücani, Din 300, odani za 150 Din. küjpo ga je moj tožiteo. Zatem pride omar, pisalni sto i biciklin. Orožnik pravi, biciklin je lepi, ne drago šecani. Odani za Din 150. Jaz se tomi protivnim, zato ka ne bio te biciklin gorizeti, zarubljeni, liki ov stari, šteri je v hiši. Eksekutor pa pravi, biciklin je biciklin. Blago gori nakla-dejo na dva voza pa pelajo. Biciklin pa moj tožiteo za njimi. Jaz njemi pa

*) Uredništvo za te dopis ne odgovarja.

stva. Človik, šteri si se pogrozo v skrbi i težave sveta, ne čütiš-li hre-penjenja po višjem? Nad zvezdami je kraj, ge je i ge mora biti tvoj dom. V vsakom človečem srci spi to hre-penjenje, zbüdi ga zdaj v adventi!

Krstiteo i predhodnik Kristušov nam govori: prenovite se i pripravite pot Gospodi! Ka pomeni to? Pot k tvojemi srci je zasipana z kamenjom i z smetmi; Gos-pod nemre priti k tebi, ar si njemi zagrado pot. Zato je potrebna preno-vitev. Svoje življenje moreš naravnati po Kristušovom navuki. To je pri-prava i nato te opomina advent.

Marija, blagoslovljena Devica, je naša tretja vodnica. Vodi nas do zdrüžitve z Kristušom v milosti. Pro-rok nam büdi pričaukvanje i hrepe-njenje, krstiteo pripravla pot, Marija pa nam odpira srce za Zveličatela.

Krasen trozvok: hrepenjenje, pri-prava i zdrüžitve z Bogom.

Zdaj pa praktičen tanač: hodi k zorjenicam! — Več moli! Šti sveto pismo! — Veselje si krati, daj siro-makom či masel i moreš!

Na te način boš meo lepi i bla-goslovljeni advent!

— Z —

pravim, te biciklin tü nihajte zato ka te nej pod eksekucijo vzeti pa se te nesmi odati. On ga pelajoč nazaj kriči „ka sam jaz küjpo, to pelam“. Eksekutor pa: „prite gor na sodnijo“. Po ništerni dnevaj idem gori na sod-nijo, tam mi pravijo, da sam dužen ešće 60 Din. Če to ne plačam, mi Vo-divšek ešće ednok pride na žakucijo. Jaz pa ogorčeno: prek 6000 Din vred-nosti blaga mi je odpelao, pa njemi to nej zadosta za mesečno arendo?! — Ja takši so predpisi.

Vse to je napravo g. Vodivšek, ki je meni ednok telko dužen. Godilo pa se je to v Soboti pred cervkijov te, gda je fara obslüzavala novi sve-tek ali molbo Najsvetejšega Oltar-skoga svestva, te gda nas je 14 mil-jonov delavnoga lüdstva stalo v ža-losti ob mrtvečoj škrinji Viteškoga krala Aleksandra I. Zjedinitela 17. okt. 1934.

H g. Vodivšeki sam že hodo trikrat, ga proso, naj nazaj oda meni moje blago, pa njemi poravnaj vse stroške, še 180 Din njemi več dan. On to nešće. Zato sam se pritožo, da so mi odali drügi biciklin, ne tistoga, šteri je bio zarubljen i dokazao sam, da sam tisti den, gda je bila rubež, 30 km z odanim biciklinom oddaljen bio, zato ga ne mogao zarubiti, na den dražbe pa sam tüdi ponovno pravo ekseku-tori i Vodivšeki isto.

Jaz verjem, ka je tak, a li pa pravim, da či meni *cecatje tele zarubijo, potem mi*

pa odajo kravo, štera meni mleko da, me hrani in mi vozi, to ne samo, da neje pra-vica, pač pa tüdi velika v nebo kri-čeća krivica.

Zato sam se obrno do „Novin“, ki so glasilo poštene javnosti, zah-tevajoč, da se ta krivica popravi.

G. Vodivšek pa pitam

1. Jeli je bila stvarna potreba mene za mesečno arendo težiti te, gda ste jo meli krito z ednok tak velkov šumov?

2. Jeli je mesečna arenda, moj faktični dug pri Vas, 400 Din penez v gotovini več ali pa moje blago v vrednosti 6000 Din?

3. Jeli je upravičena moja sum-nja, da na te način se Vi šćete bogatiti na žülaž siromašnoga človeka?

To so samo pitanja, ne trditve.

Horvat Jožef.

Ka pravite k tomi g. urednik?

I.

Dete poštenih kršćanskih stari-šov, skoro voditeo mladine v kato-ličanskom pogledi, ide na 18 me-secov med svet. Po tom kratkom vremeni pride domo i zobesi zastavo protiverskoga gibanja. Povdarja, da „popa“ ne trebe poslušati. Ali je tomi kriva slaba verska vzgoja, ali pa slaba tovaršija med svetom. Ka pravite k tomi gospod urednik?

II.

Slučajno sam dobo v roke 2. številko „Ljudske pravice“. Primer-jao sam te list z našimi Novinami. Prišo sam do spoznanja, da so pri naročnini dosta dražje, v verskokršćanskom pogledi pa brezi vse vred-nosti. List mora meti nisko cen, kak jo majo Novine i v verskokršćanskom pogledi pa mora biti ne-precentlive vrednosti. Zato mora biti geslo kršćanskoga mladencia: „Čteo bom samo dober tisk.“ Ka pravite k tomi g. urednik?

Kmečki dečko.

Pisma naših z tujine

Logis Baron, Francija.

Prečastiti gospod!

Najlepše se Vam zahvalim za tak lepo i redno pošilanjé Novin in Marijinoga lista, ka mi je jako na vao eti v Franciji. Jaz sam sám Slovenec med samimi Polaki, zato mi pa No-vine i Marijin list jako dobro deneta, zavolo toga, ka se lepo šće slovenski, ka sam že leto dni ne čüo gučati. Na-dale Vam pišem, ka sam vsako ne-delo pri meši, ar sem poleg cerkve.

L. Coloma:

Popuna vdanost.

(Iz španščine.)

Kda smo čüli, kak je stric Pel-lejo z vekšov gotovostjov razlagao na-stanek Rimske ceste, kak Laplace, nam je prišla na misao grćka bajka, štero je Rubensov copič ovekivečo i štero poveličavlejo kritiki i pesniki. Pa kel-ko lepša i bole pesniška se nam je vidla razlaga strica Pelleja! Čiravno je ne najšla nikšega Rubensa, ka bi jo ovekivečo, nikšega kritika, ki bi jo poveličao, pa gene vseedno ništerno pa ništerno srce, ki se radüje, ar vidi v Mariji mater grešnikov i tolažbo nevolnih.

Ar se je z nami ravno tak zgo-dilo, smo spitali staroga švercara: „Što vam je to povedao, stric Pellejo?“

„Ej, to že deca znajo, ešće prve kak pridejo na svet . . . To je ravno tak kak jokati: vsi znajo, nišće se pa toga ne vći. Meni je nej toga nišće povedao. Liki poslušajte, ednok me je na to spomnila moja žena, ki je zdaj skoro ravno na tistom mesti, malo bole na levo, proti Algecirasi, zakopana. Jezuš Kristuš! Dvanajst let je že minolo, pa vseedno mam ešće tisti glas v vüjah! Tri siné sam meo. Vsi trije so mo-gli iti v boj proti Mavrom. Chana (izg.

Čana) je nej mela več skuz, ka bi se jokala. Jas sem prikrihao, meo sam pa nekaj v svojem teli, ka me je ne püstilo, ka bi si odihavao i metalo na mene težko senco. Ovači sam pa bio takši, ka se mi je vse moglo smejati, kda sam stopo v hišo.

Eden večer sam vido, ka je pri-šeo kočijaž veleposestva Horca. Oz-daleč me je vido, ka sam s Chanov, pa mi je sfüčkao. Bole žalostno se mi je vidlo to füčkanje, kak trompetanje na velki tjeden. Zleto sem ta — srce me je ne znorilo: njegovoga sina so odpüstili pa je prišeo z Afrike. Pove-dao je, ka od treh sinov je najstarejši vmro pri zavzetji mesta Sierra—Bullones, drugoga je v okopi bujo za-hrbtno nekši Maver, tretji, Sebastian, grozno močen dečko, pa leži v bol-nici v Algecirasi, koleroma. Odišeo sam k Chani pa nej to novico po-vedao. Nagnola se je, kak či bi prišla na vrij tempelskoga prepada. Oči so njoj izstopile, je postala bleđa še od papira bole.

„V Algecirasi ideva!“ mi je po-vedala.

Pripravo sem oslicu i odišla sva proti vesi San Rocco, ka bi tam prišla na ravno pot proti Algecirasi. Noč naj je že dobila malo za Martelillov; Cha-na se je na oslici sükala v robec i molila „Jas verjem“ pa „Zdrava bojdj Kralica“. Jas sem pa šo odzaja, od-

ganjao i letao za krotajcami i kačami i se srdo na vse, ka je bilo živoga. Ne sem bio slab človek. Vervao sem v Boga, v Devico Marijo, pa tüdi v svet, kelko se lejko v njega vervle. Tisto trpljenje mi je pa razlejalo ves žuč po teli i celo sline v vüstaj so mi bile bridke. Naednok se je oslica opoteknola i vrgla nakla pak. Jas sem oslepno, oslepno kak bik, či ga v ši-njek smekneš. I zgodilo se je to, ka se te zgodi, kda stopi voda vö s svoje strüge i raste, raste, dokeč je krotki dežč nazadnje ne dobi . . . Oslepno sam i zakuno.

Chana je skočila z oslice, kak či bi začüla trompeto s slednje sodbe. Postavila se je vred meni, merno, kak mrtvec i mi povedala:

„Jezik za zobe, Cristobal! Jezik za zobe! Pač zaslüžiš, ka ti Bog vze-me zadnjega sina!“

„Zakaj pa ravna Bog z nami tak nasilno?“ sem ešće bole srdito kričae.

„Zato, ar smo grešniki!“ je gu-čala z glasom, kak sodnik, te gda sodi na smrt . . .

„Gledaj!“ je ešće povedala i zdig-nola roko proti toj zvezdnoj vnožini. „Gledaj skuze, štere je za nas prele-vala Najsvetejša Devica! Prešti je, či moreš! Ona je je preljala, mi smo pa grešili!“

Ne vem, ka se je z menov zgo-dilo. Srce mi je skoz vüsta sililo!

Bežao sam i ostao odzaja, odzaja sam sameren. Gledao sam te blažene zvez-de i debele skuze so mi kapale z oči.

„Presveta Devica, ki si jokala zavolo mene!“ sem gučao na glas. „Nej sem znao, ka gučim! Mati greš-nikov, čüvaj to zgübleno ovco, mati smilenja, pokrij me s svojim plaščom! Mati, ki si zgübila jedinoga sina, smil-üj se njega, ki je naednok zgübo tri!“

V Algecirasi sva prišla zajtra. Zravna sva šla v bolnico. Pitala sva vodjo, kde je Sebastian Perez i po-kazao nama je pot v registrski urad. Tam je bio nekši seržant, ki je vćasi začno iskati ime v knigi.

„Sebastian Perez! Prišeo je notri 25. maja, vö je šo 1. junija.“

„Kama je šo?“ pita Chana.

„Na cintor, z nogami naprej!“ odgovori seržant.

Čüto sem, ka so mi Chanini noj-tovje šli v roko. Trepetala je, kak či bi mela najhüjšo tresliko.

„Hajdi na cintor!“ veli.

Odpašćila sva se na cintor, pa so ga že zaprli, hišnik nama ga je ne šteo odpreti. Chana se je postavila na prag i skoz lüknjicu gledala notri, ka bi bar ozdaleč vidla zemlo, ki je raz-jedala telo njenoga sina.

Mela sva deset realov i te je da-la za mešo na čast Materi Božoj. Jes sam pa šo v sakristijo iskat spoved-

Pozdravljam ženo i dete, pa svojo staro mater polansko, vse moje žizkoske sosede, posebno širitela.

Wolf Karol iz Žizkov.

Airvault, Francija, 12. IX. 1934.

Hvaljen bodi Jezus ino Marija!

Prečastiti naš duhovni oča!

Prav prirčno jih pozdravljam i se njim zahvalim na rednom pošiljanji Novin, Marijinoga lista i Ogračeka, štere tak z velikim veseljem čteve z prijateljicov. To so nama najbogši prijatelje, tem se vupavi, ka naj ne zape-lajo s prave poti, ka ostanevi na tistoj poti, po šteroj sve prišli se. Ne sve prišle se, ka bi si tu iskale posvetne zabave, liki zato, ka bi si kaj zaslužile i pomagale s tem domačim. Komaj čakave tisto blaženo vöro, štera bi nama oznanila odhod iz tujine.

Prečastiti naš duhovni oča! Edno prošno mavi do Vas; če bi bili tak lübezni, ka bi nama poslali slovar i izseljensko knjižico. Ka de koštalo, naj nama javijo, ka njim te včasih pošlevi peneze. Dužnivi nešcevi biti nikomi nikaj tu na zemli. Zadosta svi dužnivi ljubomi Jezusi zato, ka nemrevi spunjavati verskih dužnosti. Zato pa prosive i se njim proporočivi v molite. Tiste peneze pa, štere sam poslala, naj odračunajo tudi od njih za eden Ograček v Bakovce, ostalo pa naj ostane na Dom sv. Frančiška. To sve obe vküp poslale.

Zdaj pa pozdravljam Vas, prečastiti duhovni oča, i vse ostale gospode, ki so na pomoč Vam. Srčno pozdravljam vse brate i sestre Slov. krajine, posebno pa stariše, brate, sestre i celo rodbino!

Vsi ostanite zbogom!

Mihalič Vera i pajdašica.

(Vse vredili. Piši, če si slovare dobila. Vr.)

Raj na zemli

ali
marksizem „Ljudske pravice“ je
naše zveličanje.

Članek z navadno razvitov pametjov bi mislo, ka se evropski omikani narodi nedo več vračali k tomi, ka so že ednok vrgli vö s sebe kak najhüjši čemer. Pa ka si ščemo, človek je kratke pameti, vola njemi je pa slaba; raj ma laž kak istino, raj hüdo kak dobro. Ne bi istine gučao, či bi pravo, ka so moderne zablode, kak na priliko marksizem, kaj izvirne, to se pravi, ka so je lüdje v svojem bistvi nikdar prve ne poznali. Mogoče ravno ne v toj ščista takšoj obliki, liki zdaj te, zdaj drugi njüv del. Za časa velkoga modrijana in svetca Auguština so živel Manihejci, šteri so v svojem navuki včili, ka se trbe tela in vse telovnosti, vse materije kak najprvle znebiti. V modernom časi živijo marksisti, šteri včijo, ka se samo v telov-

nika i se med jočom spovedao. Nazaj sva hodila sedem vör i nikaj nej spregučala.

Navécar mi je že sapa sfalila. Kda sva prišla do nekšega živinskoga napajališča, sem skoro vküp spadno. Chana je skočila z oslice i se postavila poleg mene.

„Ka te naj zdaj napraviva, Chana? sem pitao i prvi začno gučati.

Chana je zdignola glavo.

„Ka naj napraviva!“ pravi. „To, ka je v Očanaš, Cristóbal . . . Bojdi vola tvoja, kak nebi tak i na zemli.“

Kak malo dete sem začno jokati. Bio sem močen človek, ka sem lejko z ednov rokov stavo dva vprežena jünca, nej sam pa meo tak trdno i močno srce kak ta sveta ženska, ki je ne bila ženska s čont i mesa, liki angeo z nebes.

„Cristóbal“, mi pravi z glasom, ki je bio kak z drugoga sveta, — „živo je mož, siromaški kak miva i zvao se je Juan (iz. Huád). Meo je ženo i hčer; ka so se lejko preživlali, je obdelavao malo njivico. V tistom časi so kobilice vničavale vse, ka je raslo na njivah. Nesrečni Juan je z grozov gledao, ka ta šiba preti tudi njegovoj pšenici. Šo je v Mimbrial i lam pred tov znamenitov Kristušovov podobov poklekno i molo Boga za pomoč, ka bi se pšenica prvle dozorila.

Politični pregled.

Naša pritožba v Ženevi. Naša vlada je izročila v Ženevi Društvi narodov pritožbo proti Madjarskoj zavolo podpiranje teroristov, šteri so potem vmorili našega krala.

Naša pritožba navaja: da so madjarski oficierje podpirali, vežbali teroriste, to je pobegnence z naše države i da so je včili strelati na fotografijo našega pokojnoga krala;

da so glavni pomagači bili bivši vogrski oficierje, predvsem major Klar;

da je vogrsko društvo „Ébredő Magyarok“ (Prebujeni Vogri) naročilo Matkoviči, da mora potüvati v Jugoslavijo i vmoriti krala Aleksandra;

da je Madjarska dala prostore pobegnjencem v Janka Puszt, Anna-majori, Bagoly puszt, v Gelsi poleg Kaniže, v Surd puszt, v Raba Molnári-ji poleg Vasvára itd.;

da je madjarska oblast podpirala s svojimi žandari teroriste, da so lejko prihajali v Jugoslavijo;

da so madjarske oblasti podpirale nabiranje teroristov iz naših izseljeniških naselbin, iz Jüžne Amerike jih je pobranih deset;

da so austrovogrski oficierje, ki so na mujštro včili pobegnence, meli vnogi na düšnoj vesti teške grehe i tudi obsodbe za te so je težile;

da so madjarske oblasti dovolile združitev pobegnjencov z makedonskimi puntari (VMRO);

da je madjarska vlada dovolila, da so se „ustaši“, — tak so se zvali po svojem društvu, — mogli slobodno gibati na Vogrskom, da so javno eksercirali, da so meli celo svoj penez vkovani, ki je vkovani v madjarskoj kovalnici, i da so madjarski žandarje pazili na vsakoga človeka, ki je šteo do ustašov priti i samo tiste pustili do njih, šteri so ne bili nevarni;

da so se potni listi na Madjarskom izdaval i da so s penezi Madjari podpirali vstaše;

da je na vnoge opomine jugoslovanske vlade madjarska vlada ali ne dala nikšega odgovora, ali pa takšega, iz šteroga se je jasno sklepalo, da se odgovor dati nešče;

da so z Madjarske poslani ustaši v našoj državi več nedužni lüdi

nosti, v materiji lahko zveličamo, naš raj je na zemli, v materiji (v zemelskih rečej), düša, Bog, duhovne stvari, to so samo prazne zmišlotine. To sta dva ščista nasprotniva navuka, bi mislili. Pa nazlük tomi je že maniheizem oznanjao nekšo svetovno revolucijo, kak jo dnesden marksizem, oznanjao zakonsko lübezen brez zakona, ravno tak kak njegov moderni pajdaš. Pa šče bole čüdnö, šče v podrobnosti se krijeta: znano je, ka si marksisti vseširrom ustanavljajo takzvene lübezne krožke (to je najbolje jalna moderna

„Gospodne!“ tak je molo i zdigavao svoje zmantrane roč. „Občuvaj mi pridelek, pa odide nevoia s hiše! Občuvaj mi žetvo, pa de tvoji hlapec meo krüh!“

Gospod je pa nej poslüšno Juanove prošnje. Zgübo je pridelek, prišla je nevoia.

„Naj bo!“ pravi svojoj ženi. „Gospod nam je občuvao zdravje i roke, on nam tudi blagoslovi naše delo.“

Malo za tem pa njegova žena zbetežá i to tak, ka je v kratkom bila že ščista pred smrtjov. Znova je bežao Juan prosit Gospoda, ki da i vzeme življenje, ka bi dao njegovoj ženi zdravje.

„Gospodne!“ je molo, klečeč pred podobov: „Reši jo! Ne püsti moje hčere brez matere! Daj njoj pa zdravje, daj njoj te žarek, ki sveti med redko veselje siromakov!“

Pa tudi zdaj je Gospod ne poslüšno njegovih prošenj. Juanova žena je za tri dni vmrla i samiva zapüstila moža i hčer.

„Pa naj bo!“ je pravo Juan. „Gospod mi je vzeo ženo, püsto mi je pa hčer.“

Malo za tem se je skazalo, ka ma hči ravno tisti beteg kak mati. Juan je v velkoj nevoi kak nikdar prvle bežao pred Kristuša.

(Dale.)

vmorili i milijonske kvare napravili; da so se morilci našega krala določili na Madjarskom;

da so z madjarskimi potnimi listi šli na svoje gnüsno delo;

da so madjarske oblasti na zahtevo francoske oblasti ne aretirale pomagačov pri marsailskom atentati, čeravno so se tej na Madjarskom müdili;

da je madjarska oblast na zahtevo francozke, štera je prosila pojasnila zavolo terorista Perčec Gustava, odgovorila, da ga ne pozna, čeravno je vsem bilo znano, da prebiva v Budapesti;

da je terorista Szarvašija, šteroga je naša oblast zahtevala prijeti, madjarska oblast pustila na svobodo, našoj pa javila, da je premino brez sledi.“

Tak daleč se glasi pritožba. Je teška i ma trdne dokaze. Madjari se ščejo braniti s protipritožbo. V sredo, 5. dec. je bila zünredna seja sveta (tanača) Zveze narodov. Dognalo se je tudi, da poleg Madjarske so teroriste podpirali tudi nemški narodni socialisti.

V Londoni so najšli mrtvoga Popoviča i za tem Petroviča, šteriva je, kak se sklepa, dalo vmoriti društvo „Edinost ali smrt“.

Tü vidimo, ka če v politiki nega Boga, te se peta boža zapoved „ne vmori“ zaničava i človek se kole po miloj voli, kak krmlena stvar. Grozen je človek brez vere, stokrat hüjši od najbolje divje zverine.

Anglija. V angleškem parlamenti se je dognalo, da je Nemčija zgradila že teliko letal, kak je ma Anglija i ka jih v najkračšem časi bo mela še več. To dejstvo je velevažno, ar se s povekšavanjom orožja vsikdar bole kali mir med državami.

Pogajanja med Francijov i Italijov se vršijo naprej i je vüpanje, da se srečno dokončajo. Obe državi vidita najmre v okreplenoj Nemčiji skupnoga sovražnika i se edna ovaj zdaj tembole bližata, kembole jive je ločila nevoščtenost edne drugoj. Pač gde nega jakostne podloge za sporazum, pride strah tudi prav. Samo ka takši sporazum dugo ne more trpeti.

razvüdanost); znano nam je pa tudi, ka to nikaj ne novoga in izvirnoga. Sv. Avguštín nam najmre poroče, ka so že Manihejci meli takše krožke. S tem ščem samo povedati, ka na sveti nikaj ne novoga.

Ka je pa najglobše bistvo vse zgodovine, či ne boj med hüdim in dobrim? Hüdo se oblači v vsemogoče maske. Včasi je bilo oblečeno v elegantno obleko liberalizma in se šče zdaj z njov skrivle po framasonskih ložah, ar se boji, ka si je ne bi med nesnajžnim lüdstvom zamazalo. Dnesden se pa najraj vleče v pikuško proletarsko obleko marksizma. Tak vidimo, ka se je tudi prinasa potegnolo v marksistični evangelijum, šteroga nam našerci oznanja naš novi list „Ljudska pravica“. (Z marksizma je zraseo komunizem, te zadnji je dete prvoga. Vr.)

Ne dugo od toga, 5. oktobra, je začno naš pisateo Miško Kranjec z Velke Polane izdajati list „Ljudska pravica“, ki je nekaj namenjeni pretežno prekmurskomi lüdstvi. Zakaj? S kakšim namenom? Ka ga je prigñalo do toga, ka je nazlük tomi, ka mamö razširjene že druge liste, nakano razširiti šče on svojega? — Sam nam pravi, ka ma njegov list gospodarski in prosvetni namen, dale, pravi, namen zagovarjati pravice kmetov in delavcov, obrtnikov in drugih trpečih, sprejavati borbe toga lüdstva po celom sveti in to svojimi čtevcom poročati. Jako lepi in vse hvalevreden namen, samo či bi „Ljudska pravica“ resan mela nakanenje iti za njim po pravoj poti. To, ka nejde, se je že skazalo v prvih njenih številkah. Tüodnet bi človek sklepao, ka se nagible k najgrobejšemi in najprimitivnejšemi marksističnomi navuki, tak od gospodarstva, kak od politike, tak od zgodovine, kak od cele kulture.

Na pitanje, ka je to marksizem, mislim, ka de našim lüdem s tem najbolje povedano: *marksizem je nova,*

brezbožna vera. I to novo vero nam je začno oznanjati naš novi prorok v „Ljudskoj pravici“. Ka mamö prav, či pravimo, ka je te list do mozga marksističen, to nam lahko svedočijo velke simpatije, s šterimi se od časa do časa obrne do svoje rdeče matere, boljše vistiche Rusije. Pa püstimo zdaj marksizem i Rusijo! Ešče bo čas od toga gučati. Bole nas zdaj zanima, ka bi rad novi list pavzaprav pri nas dosegnö.

Na večih mestah namigavle, ka krize pač nedo rešavali nikši Musolinji, Hitlerje pa tudi Ruzveltje ne, liki lüdstvo samo. Z bojom ka se to prej zgodi. Za zgled nam kaže zadnja revolucijo španskih, od framasonov nauhujskanih komunistov. Tüdi na Rusijo nam včasi pokaže kak na raj za delavsko i kmetsko lüdstvo. Lüdje do mogli sami misliti, kak si naj pomagajo, ar odzgora nede pomoči. „Ljudska pravica“ šče teda navajati naše lüdstvo na to, naj misli, kak bi si samo pomagalo. Jasno je, ka či njemi pri tom kaže na španjolsko pa rusovsko revolucijo, šče s tem povedati: „Vidite, tak morete tudi vi delati, či ščete, ka de vam dobro!“ Ne vem, kak more „Ljudska pravica“ meti naše lüdstvo za tak nisiko i noro, ka ga s takšov sečov šče krmiti! Mogoče misli, ka nema oči, da bi se malo okoli razglednola i vidlo, kakša so v istini marksistična nebesa, ka ne ve, ka dobroga nam more prinesiti to, či se zglejüjemo po kakšoj židovskoj Rusiji, kde cele vesnice i pokrajine nazlük najbolšoj zemli vmerajo pod groznov komunističnov i židovskov robijov! I takši raj žele Miško Kranjec spraviti prekmurskomi kmeti! Dözdaj smo šče zadosta potrplivo prenašali, ka nas je v svojih novelah, povestih i romanih blato po sveti i nas prikazüvao kak pokvarjenca, štere si je sam stvorö v svojoj betežnoj domišljiji. Kakpa, takše si nas je zamislo, takše bi nas zdaj rad napravö. S svojim listom bi rad vzgojo prekmurskoga kmeta po proletarskom, brezbožnom kopiti. Gospoda Kranjca bi pa mi raj prosili, zavolo njegove velke lübezni do marksistične Rusije, naj prevzeme v našoj krajini nabiralno akcijo, štera se že začanja po katoličanskom sveti za pomoč kmetom iz sovjetske Ukrajine, ar njim za sprotoletje preti grozna lakota. Sovjetska vlada jim je najmre pobrala skoro ves pridelek i ga zdaj pošila po jako nizkoj cen i v druge države, ka s tem konkurira tej kmetom i je tak spravla v nezadovolstvo i sirmaštvo. G. F.

GLASI

SLOVENSKA KRAJINA.

Naš namen v dobi žalüvanja za pokojnim kralom. Prosimö vse dobre düše, naj do 9. aprila leta 1935 vsaki den zmölijo edno Zdravo Marijo za düšo pokojnoga krala, edno pa za našo milo domovino Jugoslavijo.

Odredba za odpiranje i zapiranje trgovin i obrtnih obratov. Novembra 28. je objavlena nova odredba, štera določa, kak se morejo odpirati i zapirati trgovine i obrtniški prostori.

Celi den morö biti gornji prostori zapreti: jan. 1., jan. 6., na Telovo, sept. 6., nov. 1., dec. 1. i dec. 25.

Popoldne morajo biti zaprti gornji prostori: marca 19. zün Slov. krajine, tü so lejko celi den odprti; na velki petek samo v sobočkom srezi; na vüzemski ponedek, na Zastopenje ali Velko Telovo, na risaoski ponedek, na Petrovo, na Velko mešo, dec. 8. na den Nevtepepe Device Marije i na Števanovo, dec. 26. — Podrobnjša razlaga se najde v Uradnom listi na vsakom občinskem uradi i tudi mi damö na pitanje odgovor.

Sr. Bistrica. Na porodi je vmrla Raduha Štefana žena 30. nov. v noči. Mela bi poroditi prvo dete, a je dobila pred porodom dvodnevno krvavenje, zdravnika ne zvala, zato je z detetom v utrobi mogla vmreti. Spovedana je bila, ne se pa mogla že prečistiti.

Turnišče. Dnes tjedan nas je nekaj farnikov bila navzočih pri vpe-lavanji našega bivšega provizora, g.

Greif Ivana, na ptujsko faro i prošitjo. Cerkev je bila puna. Obred vpelavanja so vršili mil. g. stolni prošt mariborski dr. Vraber Maksimilijan. Ž njimi sta prišla še dva g. kanonika i več duhovnikov, zastopana je bila vojaška, politična oblast i občina Ptuj. Lepi govor so držali pri obedi cerkveni predgar mil. g. Vraber prvi i za njimi drugi. Gospod prošt so se vsakom lepo zahvalili. Gostov je bilo nad treseti. Iz Slov. krajine so bili g. Zadravec Matjaš, črensovski plebanoš, Števanec törjanske posojilnice zastopnik i par drugih farnikov z Törnišč. Pri toj priliki so g. prošt imenüvani za dekana.

Premestitve. Z D. Bistrice je premeščen vučiteo g. Binder Augustin v Vitanje, iz Prihove pa sta premeščeniva g. Kontler Julij z svojov gospov v Koprivnik pri Kočevji na Kranjskom. Koprivnik leži 700 metrov visiko i je 16 kilometrov oddaljen od Kočevja.

Prve kalendare smo poslali v inozemstvo, pomali je vsi dobite, ki ste plačali naročnino.

Na sirotišnico Deteta Marijike je darüvala N. siromaška dekla 2 m lepoga platna siromaškoj deci. Bog povrni!

Na znanje kotrigam agrarne in gospodarsko-podporne zadrüge v Črensovcih. *Tistim kotrigam, šterih deleži so odpovedani, se dogovorjeno z vodstvom Hranilnice in posojilnice v Črensovcih naznanja sledeče:*

1. Deleži se vam izplačajo po pošti, kak pride red na vas, nikomi pa ne v uradi več. Posojilnici je zadruga odpovedala vaše deleže, ta je pa izplačuje samo po svojih predpisaj. Posojilnica najmre mora 12 let čakati na izposojen penez po zakoni od zaščite kmeta, kak dobi plačan dug, tak izplačuje zato vlagatelom. 2. Vsaki zadrugnik si lejko zbere les, doge, drva za svoj delež, kelko te vöznese. 3. Prednost majo veliki siromaki, ki svojo veliko nevolu potrdijo z cerkvenim ali občinskim potrdilom. Zgodilo se je že najmre, da je neka oseba za vravsto prosila penez, kak betežna, a v istom vremenim smo jo zdravo srečali v nekom mestu. 4. Ne pozabimo, ka ta stiska, v šteroj smo, ne mine hitro, zato te mali penez, šteroga mate notri, v vsakom časi prav pride. — *Vodstvo Hranilnice in posojilnice pa Agrarne in gospodarsko-podporne zadrüge v Črensovcih.*

Lipovci. Novembra, gda so prišli čeki, smo je vküpprešтели i tüdi eksekucijske stroške na njih zračunali. Naša ves je ravno sedem jezero dinarov eksekucijskih stroškov plačala te, gda nega niti za sol penez. Kak bi se tü moglo siromakom pomagati?

Oglasnik lavantinske škofije za advent priporoča, da se katoličanska akcija kak najbolje razširja, to je da se odgajajo svecki ljudje, ki bodo pomagali duhovnikom duše rešavati. Takši duhovniški pomočniki so tüdi širitelje naših listov. Prosimo je, naj si sprosijo pri svetih jaslicaj srčnost, da bodo nevstrašeno širili naše

dobre krščanske domače liste. V prvov vrsti je vsaki dužen po zapovedi lübezni do bližnjega domače krščanske liste podpirati i poleg njih krščanske liste z Preka, če ma občem za to.

Dnevi kat. akcije se bodo držali to zimo v lendavskom i sobočkom srezi. Štere dni gde, se poznej naznani.

Cerkvena oblast za siromake. Cerkvena oblast nas opomina, naj skrbimo to zimo za siromake i ka moremo, naj njim darüjemo. Gda na „Dom sv. Frančiška“ pobiramo, v punoj meri bogamo cerkveno oblast. Zato podpirajte „Dom sv. Frančiška“.

Kralevskega namestnika naslov je „Knez Namestnik („Prince Regent de Yougoslavie“ francuski). Tak se titulera Njegovo Visočanstvo knez Paveo.

Vel. Polana. Naše dobro ljudstvo se spominja te dneve 2 jubileja, to je, ka je pred 20 leti dozidana šola i pred 10 leti ka je dozidana cerkev z farofom. To delo so vodili pokojni Sakovič plebanoš. Zato so verniki dali na edno mešo, štera de se slüžila na 10 letnico, kak je cerkev posvečena. Dobro bo več meš ali spomenik. Prihodnjič zide v Novinaj Sakovičovo delo v Polani.

Etak je istina. „Düševni list“ v 9. številki avgusta 20. piše: „da je protestanske vavlüvanjske slobodščine velikoga junaka, Oranianskoga Vilmoša, eden jezuit dolistrela.“ Mi smo se obrnoli na razna mesta, pa dobili za odgovor, da je trditev „Düševnoga lista“ zgodovinska laž. Imenitni italjanski zgodovinar Crivelli nam piše to; isto piše tüdi *protestantski list*: „Our Sunday Visitor, Hontington Indiana U. S. A. aug. 13. 1933.“ V knigi B. Dühr: „Jesuiten-Fabeln 3. Aufl. 1904. Herder-Freiburg B. se na strani 841—2. čte sledeče: „Pred grmadov je morilec Gerard odkrito priznao da ga je jezuit iz Trieria nazaj držao od vmora (Oranskoga Viljema).“ Glejte, kak se širijo nesramne laži. Jezuit drži nazaj od vmorije, sovražniki pa pišejo, da je jezuit morilec.

Krajna Velika žalost se je preselila v hišo Šoštarec Štefana. Njegov vrli sin, 25 let star žandarški kaplar je vmro na stanici Lipe, kde je bio nameščen. Pokojni je bio dober krščenik, ki je verno spunjavao svoje verske dužnosti i tüdi naročnik naših listov. Vsem uaročnikom v pobožno molitev zročimo dušo toga mladenca. Naj njemi bo Srce Jezušovo smileno.

Pritožba. Sobočan Ivan iz Sr. Bistrice se je pritožo na oblasti proti odmeri visike rentnine. Čiste rentnine so njemi pomotoma navrgli brez doklad okroglo teliko, kak dobiva obresti. Ščap Ana z Beltinec se je pritožila na davčnoj upravi v Lendavi, ka se je pomotoma ešče ednok terjala. Pomota se je pripoznala i se je nova položnica napisala, v šteroj se je zbrisalo okroglo štiristo dinarov.

Novine so narasle za komadov: 1 v Dugoj vesi, 2 v Franciji.

po sebi pa se seveda razume, da je bila tu zbrana tüdi vsa danes že precej številna ljubljanska prekmurska kolonija z našimi akademiki in višjimi gimnazijci na čelu.

Predavanje je bilo zelo lepo; spremljale so ga krasne slike iz vseh delov naše Krajine vse od tam gori od nekdanjega našega panonsko-slovenskega Blatograda ob divnem Blatnem jezeru pa tja doli do še neosvojenega Monoštra in ostalega dela naše Slovenske krajine med Srebrnim bregom in Rabo ter tja do zelenih valov naše Mure. Da je predavanje tako lepo uspelo, gre v veliki meri zasluga našim akademikom, ki s toliko požrtvovalnostjo in ljubeznijo vodijo akcijo za izpopolnitev soboške gimnazije v popolno osemrazredno drž. gimnazijo. Za to stvar so oni mobilizirali ne le svojo ožjo domovino, marveč prav vso Slovenijo. In tako ta zahteva danes ni več zahteva samo

OKOLI PO SVETI.

Dar Banke Baruch v Parizi za naše dijake. Banka Baruch je darüvala 50 jezero frankov v te namen, naj naši dijaki majo stalno sobo v Parizi, v šteroj se lejko zbirajo.

Velika slovesnost pri zdavanji. Angleškoga krala sin, Jürj, vojvoda Kentski, se je zdao z grčkov princezov Marinov. Londonske vulice so bile vse prepletene z venci i drugimi okraski, gde so se mladoženci vozili. Svatov je bilo štirijezero, vnoge kralevske družine so bile zastopane, med temi je bio tüdi knez Pavel, član našega regentskoga sveta. Sneha je dobila teliko darov, da so je mogli v šestih velikih dvoranaj razvrstiti. Jako plemenito djanje je izvršo mladoženec, gda je izjavo, da ne vzeme nikšega drugoga dara, kak podporo za bolnišnico sv. Janoša. Okoli 25 milijon dinarov je prišlo tak vküp na pomoč siromaškim betežnikom.

PREKOSNICE.

Žena pita moža, ki je zdravnik: „Ti, si dao ednoj ženski spričevalo, ka betežna, pa ne more več delati?“ — Kak pa, ka sam dao. Nej dugo, kak je tü bila. — „Nesrečen, ka si tou napravo. Najna küharica je bila. Večer va goste mela, pa zaj nega, što bi večerjo skühao.“

Gospa! nesmite se vu vročoj vodi kopati pravi zdravnik betežnici. „Prosim g. zdravnik, zap ravno sam čtela v knigi, ka se Napoleon tüdi vsigdar vročoj vodi kopao.“ Dobro, dobro, samo knigo vdilen prečitite pa te te znali, ka se ž njim zgodilo.

Gospodarstvo.

Naši sezonski delavci.

5.

Povekšati moramo teda strokovno izobrazbo uošega sezonskoga delavca i navčiti ga moramo — kak naj dela, ka bi za malo žrtev meo velko plačilo.

Oboje si morejo preskrbeti deljavci sami.

Kak?

V svojem društvi, v svojoj organizaciji. Društvo sezonskih delavcov je nujno potrebno, — to društvo si mora preskrbeti sebi i svojim v hasek tisti mlajši slovenski rod, — šteri je priše iz jugoslovanske šole!

To društvo si zamišlemo etak: V vsakoj fari bi mogli meti „četo“ sezonskih delavcov i delavk. Vsaka četa bi mela „vodje“ i „roje“. Več sosednih „čet“ bi se lejko združilo v

delavski bataljon, delavski bataljoni pa bi stvorili — delavski „polk“.

V organizaciji bi bila najmenša enota „roj“ iz deset delavcov, ali delavk. Voditela bi si volili roji sami, voditele, „vodja“ bi volili voditeli rojov, voditela „čete“ voditeli rojov in vodov sküпно — itd.

Organizacija bi poznala čas dela i čas počitka, to se pravi: bi bila stalna, ne samo sezonska.

Voditelje bi smeli biti samo sezonski delavci.

Vsaka četa bi mela svojo skü-pino častnih članov, sposobnih oseb obojega spola (duhovniki, vučitelje, vučitelice, drugi šolani ljudje!) — štera bi skrbela za izobrazbo čete.

Izobrazba bi skrbela za strokovno sposobnost. To bi pridobili člani v časi počitka i bi se omejila na praktično znanje. Člani bi se morali obvezno vdeležüvati tečajov in predavanj, štera predavanja bi se vršila z pogledom na potrebe pri praktičnom deli. Vsaki delavec bi morao dobro poznati življenje i oskrblavanje vseh kmetov, štera pridejo v poštev na veleposestvi, kama odhajajo na delo. Morali bi poznati najnujnejša opravila pri oskrblavanji domače živine, pri mlekarstvi, sadjarstvi, vrtnarstvi. Vsi člani bi mogli meti potrebno priličnost v vrtnarskom deli, znati bi mogli najnujnejša od zdravja, od čistoče človečega tela, od reda i snage v sküpnom stanüvanji, od oskrblavanja cvetja, perutnine. Ženske osebe, štere majo posebno veselje za to, bi mogle meti tečaje za kühanje zdrave i poceni hrane. Prilični možki bi mogli dobiti potrebno izobrazbo iz knjigovodstva, kalkulacije. Sposobni bi mogli poznati delavsko zakonodajo. Lejko bi gojili godbo, spevanje, družabne igre. Lejko bi meli knižnico, svoje novine itd. Organizirana sila naših sezonskih delavcov bi s pomočjov slovenske, resan nacionalne inteligence vseh pozvanj vse to premogla i to falejše, kak dnes, kda se dela — s paleri.

Združena sila sezonskih delavcov bi lejko postavila v doglednom časi svoj dom i si vzgojila voditele, šteri bi znali lepo, dostojno nastopiti pri delodajalci i bi tej voditelje, zednim zastopniki delavcov lejko na postaven način skrbeli za človeka vredno življenje dnes zapüščenoga i zanemarenjega sezonskega delavca.

POZOR ORGANISTI! Harmonium v dobrem stanju malo rabljen, primeren za crkvene pevske zборе se proda. Cena Din 2500.— Ponudbe poslati v Župni urad, Dekanovec, Medjumurje. 2—2

ODA SE KRČMA Z FUNDUŠOM vred v Gerkaveščeki pri sv. Martini poleg toplie decembra 10. popoldnevi ob 3 na občinskom uradi pri sv. Martini na Muri.

Banka Baruch 15, Rue Lafayette, Paris

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrsi vse bančne posle najkolantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Hollandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luxembourg: št. 5967, Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 24—3

Dr. M. Slavič, bivši rektor Aleksandrove univerze, za našo gimnazijo.

V ponedeljek, 26. novembra t.l. je imel pod okriljem novoustanovljene Narodne univerze v Ljubljani prelat dr. Matija Slavič, prorektor ljubljanske univerze, predavanje o Slovenski krajini. Dvorana Delavske zbornice, ki spada med najlepše v Ljubljani in kjer se je predavanje vršilo, je bila nabito polna. Predavanje so obiskali najodličnejši predstavniki slovenskega kulturnega življenja v Ljubljani; med drugimi je bil navzočen sam rektor Aleksandrove univerze g. dr. France Ramovš in več drugih univerzitetnih profesorjev, dalje je bil tu tüdi načelnik prosvetnega oddelka banske uprave v Ljubljani g. dr. Breznik Josip, predsednik Jugoslovanskega proforskega društva-sekcija Ljubljana g. France Grafenauer itd. Samo

njihove kulturne potrebe, danes onstran Mure niso več španska vas, ampak živa skupna potreba. Tako je tüdi edino prav.

Da je imel predavanje o Slov. krajini in to pod okriljem Narodne univerze ravno g. prorektor dr. Slavič, ni samo gol slučaj; ne, g. dr. Slavič predstavlja v slovenski kulturni javnosti v tem vprašanju brezdvomno največjo avtoriteto. Mož, ki spremlja vso našo borbo že iz svojih dijaških let, ki je na mednarodni mirovni konferenci v Parizu zastavil za našo osvoboditev vse svoje sile, mož, ki je tüdi danes prvi in vselej na braniku za naše pravice, ki je bil zlasti tüdi med ustanovitlji naše gimnazije v Soboti leta 1919., čeprav tega še ni nihče določneje registriral, kaj šele da bi to on sam obešal na veliki zvon, je smatral za svojo dolžnost, da pred najodličnejšim forumom v Ljubljani postavi svojo vplivno in mogočno besedo za izpopolnitev soboške gimna-

zije v popolen državen srednješolski zavod. Naj tu samo mimogrede sporočimo slovenski javnosti, da ga je prekmursko akademsko dijaštvo za zasluge, ki jih ima za vso našo ožjo domovino in posebej še za našo gimnazijo, izbralo za svojega prvega častnega člana.

Danes na Slovenskem ni nikjer več prav nobenega dvoma, da bo Slovenska krajina prejalislej dobila svojo popolno gimnazijo. Sleherni Slovenec namreč ve, da je to skupna življenska potreba, ki jo bridko občuti vse naše narodno telo. In čeprav vemo, da bo ta borba zelo verjetno trajala še dolgo časa, vendar ga ni, ki bi ga to odvrgnilo, da ne bi še tembolj vztrajal pri tej zahtevi. Že samo to dejstvo priča o gotovosti naše zmage. Bilo je potrebno nekaj let, dokler ni prišlo do skupnega slovenskega prepričanja o tej naši stvari; nadalnja borba, upamo, bo lažja! Erko.

Najlepše i najfalejše darilo za Božič so Bat'a čevlji. Bat'a D. Lendava.